

Stipendiat for enhver pris?

TEKST

Henrik Daae Zachrisson

Kaja Gade Kjerschow

Eilert Ringdal

PUBLISERT 10. oktober 2006

Forskning er dårlig butikk for psykologer. Lønnen for stipendiater ved flere universiteter og forskningsinstitutter ligger langt under klinikerlønnene. Hvis lønnstilbudet er for lavt, må psykologer vurdere å takke nei til stillingen. Stipendiater ved Universitetet i Oslo har en begynnerlønn på 310 500 kroner i året. Gjennomsnittlig begynnerlønn for en psykolog i klinisk praksis er 350 000/370 000. Enda verre står det til for spesialister som vil skaffe seg forskerkompetanse. De kan risikere å gå ned over 100 000 kroner i lønn ved bytte av jobb.

Forskerlønninger ved helseforetakene er noe bedre enn ved universiteter og høyskoler. I årets lokale lønnsoppgjør i helseforetakene har Psykologforeningen ved enkelte foretak klart å fremforhandle bedre kompensasjonsvilkår for forskningsarbeid, selv om det ennå er et stykke vei å gå. God forskning er i sitt vesen elitistisk. En forutsetning for kvalitet er at forskerne rekrutteres blant de beste. Helseforetakene må også i sin forskningsvirksomhet bruke lønnsmidler for å rekruttere de gode forskerne.

Forhandlinger må til

Kan Psykologforeningen gjøre noe for å heve den gjennomsnittlige stipendiatlønnen til noenlunde å matche klinikerlønn? Dessverre ikke alene. Dette er et anliggende som krever bidrag fra alle som ønsker å utdanne seg til forskere. Så lenge det er flere søkere enn stillinger og kvalifiserte søkere aksepterer meget lave lønnstilbud, er det vanskelig å snu trenden.

Psykologer må selvfølgelig fortsette å søke stipendiatstillinger. Når tilbudene kommer, må vi derimot forhandle om lønnen. Hvis det endelig lønnstilbudet er for lavt, må vi vurdere å takke nei. Vi kan eventuelt også søke kliniske jobber, og bruke konkurrerende jobbtildbud som forhandlingskort. Dette vil bidra til å synliggjøre psykologens faktiske lønnsnivå.

Hva er prisen vi må betale for en hardere linje? Mange vordende forskere forblir nok i sine kliniske jobber. Dette er uheldig, og i strid med Psykologforeningens klare føring om å øke dobbeltkompetansen blant psykologer, og å styrke psykologisk forskning generelt. Vi risikerer også at andre faggrupper, kanskje spesielt de med mastergrad i psykologi, går inn og fyller «tomrommet» til laveste markedspris. Det er ikke en holdbar

situasjon. Psykologer må ha en plass i forskningen, men lønns- og arbeidsvilkårene må ligge til rette for at forskning skal være et reelt og konkurransedyktig alternativ.

Is i magen

Hva skal vi så gjøre? Vi kan velge å si nei til dårlige tilbud, og se spennende forskningsprosjekter forsvinne mellom fingrene på oss. Is i magen kombinert med realistiske forestillinger om hvilken lønn en er verdt, er viktig. Mange helseforetak lønner psykologforskere i nærheten av psykologlønn. Forskning gir status og kompetanse til foretakene, og i tillegg blir store deler av lønnen for stipendiater subsidiert med eksterne midler! Det koster lite å gi stipendiater en mer naturlig psykologlønn. Forskning i helseforetakene er relevant for foretakets drift, og forskning er en av de sentrale oppgavene foretakene er pålagt å dekke!

Teksten sto på trykk første gang i Tidsskrift for Norsk psykologforening, Vol 43, nummer 10, 2006, side

TEKST

Henrik Daae Zachrisson, Atferdssenteret, Unirand, Universitetet i Oslo

Kaja Gade Kjerschow

Eilert Ringdal, Forhandlingsjef i Psykologforeningen